

Magyar műszerek sikere a nemzetközi műszerbemutatón

Befejeződött az Országos Mezőgazdasági Kiállítás nemzetközi műszerbemutatójának bírálata. Hazánkban most első ízben rendeztek ilyen nagyszabású kiállítást, amelyen hat országnak mintegy 1500, a mezőgazdasági termelés és kutatás legkülönbözőbb területein használatos műszere és laboratóriumi berendezése látható. A zsűri összesen 58 díjat osztott ki; ezek közül a legtöbbet, számszerűen huszonnégyet, a magyar műszeripar termékei kapták. Első díjjal tüntették ki többek között a Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézetben készült szabadban vagy laboratóriumban egyaránt használható neutronszóródásos talajnedvességmérőt, és a komplett magyar biokémiai laboratóriumot.

Az állatorvosi és állategészségügyi műszereket a résztvevő országok állatorvosokból és műszergyártási szakemberekből álló küldöttségei külön tanulmányozták. A közös értékelés alapján javaslatot tesznek a KGST illetékes állandó bizottságainak a legjobbnak ítélt műszerek sorozatgyártására és az állatorvosi műszergyártás nemzetközi szakosítására. (MTI)

A közélet hírei

FEHÉR LAJOS FOGADTA
A LENGYEL ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DELEGÁCIÓT

Fehér Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja szombaton délelőtt fogadta a Troman Gesing erdészeti és faipari miniszter vezetésével Budapesten tartózkodó lengyel delegációt és megbeszélést folytatott a két országot érintő szakmai kérdésekről és a kapcsolatok továbbfejlesztéséről.

MAGYAR KORMÁNYKÜLDÖTTSEG UTAZOTT A BRNOI VÁSÁRRA

A Csehszlovák Szocialista Köztársaság kormányának meghívására — dr. Csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszter vezetésével — kormányküldöttség vesz részt a brnoi vásáron. A magyar kormánydelegáció: dr. Csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszter, Mulasz János külkereskedelmi miniszterhelyettes és Kiss János kohó- és gépipari miniszterhelyettes szombaton reggel elutazott Budapestről. A delegációval együtt utazott Frantisek Hala, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete és a nagykövetség több munkatársa.

DOBI ISTVÁN ÜDVÖZLÖ TÁVIRATA BRAZÍLIA NEMZETI ÜNNEPE ALKALMÁBÓL

Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait Humberto Castello Branco elnöknek, a Brazíliai Egyesült Államok nemzeti ünnepének alkalmából.

KISHÁZI ÖDÖN FOGADTA HAZÁNK ELSŐ NIGÉRIAI ÉS ÚJ GHANAI NAGYKÖVETÉT

Kisházi Ödön, az Elnöki Tanács helyettes elnöke szombaton fogadta Kovács Zoltánt, hazánk Nigériába kinevezett első rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a közeljövőben utazik állomáshelyére.

Péter János külügyminiszter a nemzeti ünnep alkalmából táviratban üdvözölte Vasco Leitao da Cunha-t, a Brazíliai Egyesült Államok külügyminiszterét.

Ugyancsak szombaton fogadta Kisházi Ödön Szigeti Károlyt, hazánk Ghanába kinevezett új rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki szintén a közeljövőben utazik Accrába. (MTI)

Szeged mezőgazdasága ma

Az MSZMP Szeged városi végrehajtó bizottsága közös határozással hívta meg a szegedi tsz-ek elnökeit, párttitkárait, a megyei jogú városi tanács mezőgazdasági osztályának vezetőit és a Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet üzemszervezési osztályának munkatársait. A reggeltől késő estig tartó határozás célja az volt, hogy az egész város és a párt- és állami szervek is tisztázzák a közös nyelven arról: hol tart ma a fejlődésben Szeged szocialista mezőgazdasága?

A Haladásban viszársas tapasztalat

Az első út az újszegedi Haladás Tsz-be vezetett. Ez a paraszti munkaközösség Szeged legvagyonosabb gazdasága. Már 1961-ben egy-egy hold mezőgazdaságilag művelhető közös területre itt 36 ezer forint értékű közös vagyon jutott. Később a szegényebb Rózsa Ferenc Tsz-szel való egyesülés révén a közös alapok egy holdra vetített értéke 19 200 forintra csökkent, azonban tavaly már ismét elérte a 26 ezer forintot. Időközben szépen emelkedett a gazdáknek a közösből eredő jövedelme is. 1963-ban például már 17 466 forint jutott minden egyes közös munkában részt vevő tsz-tagnak.

Ilyen előzmények után a városi párt-végrehajtóbizottság, a város vezetői, mezőgazdasági szakemberei joggal számítottak arra, hogy most is egy kiegyensúlyozott, mintaszerű gazdaságot találjanak itt. A Haladás Tsz vezetői azonban ezúttal adósak maradtak ennek a várakozásnak a kielégítésével. A határozat bizottság jelentős visszacsúszást tapasztalt. A növénytermesztést és az állattenyésztést egyaránt sok jogos bírálattal illették. Balogh István, a városi párt- és végrehajtóbizottság vezetője találóan állapította meg: a Haladás Tsz területén most nem látszik meg a jó gazda gondossága. Rosszul szervezték meg a növényápolást, s nem a legjobb a gazdaságnak az őszi munkákra való felkészülése sem. Általában elgyomosodott kukoricákat is találtak a tsz-határban, s az ápolatlanság miatt silány lett a hagyma-termés is. Csupán a gyümölcsfaiskola és a virágtermesztés mutatott igazán elismerésre méltó munkát. A majorokban látott rendetlenség, igénytelenség és a vezetői elbizakodottságára vall. Egyébként az állatok kondíciója jó. Tehát a takarmányellátottság körül sincs hiba. Viszont a szép állatokhoz tisztaság, higiénikus környezet is szükséges. A brigádvizsgálat során az is kiderült: a Haladás Tsz általában teljesítette első felében termelési tervét, azonban még mindig nem használják ki kellően az állam által biztosított anyagi lehetőségeket. Például 1963-ban 100 forintnyi közös vagyonra még csak 34 forint halmazatlan termelési érték, illetve 22 forint gazdálkodási eredmény jutott. Más szóval bármilyen szépek is a gazdaság korábbi eredményei, a lehetőséghez képest mégis alacsonyak.

A rend és fegyelem nem csupán felszín

Ezután a Felszabadulás Tsz-ben folytatta munkáját a bizottság. Ennek a gazdaságnak sokkal rosszabbak a területi adottságai, felszerelése is lényegesen gyengébb, mint a Haladás Tsz-é. Ezek ellenére itt mégis mindenről csak az elismerés hangján szólhattak a szemlélők. Szegeden immár évek óta ebben a gazdaságban a legmagasabbak a tejtermelési átlagok. A baktói szikeseiről — a város egykor legrosszabb földjeiről — az idén 14,1 mázsa átlag búzatermést takarítottak be. A szántóföldi növények is jól apóltak, s még a gyengébb szikes talajokon is rendes termést ígér a kukorica. Bár szükség lett volna helyellközzel a harmadik gazolókapálásra is. A Felszabadulás Tsz tavaly egyesült a szomszédos algyői Petőfi Tsz-szel. S a jó politikai munka, az előrelátó szakmai vezetés hatására már a Petőfi Tsz területén is megszűntek a korábbi áldatlan állapotok. Az egyesített gazdaságnak magasán jövedelmező közös állattenyésztése van. A sertésfeltepről, a hízó marhák és a fejőstenek istállóiról — a mintaszerűen megépített központi géptelepről is — a bizottság tagjai csak az elégedettség hangján szólhattak. A tapasztalt rend, fegyelem nem csupán felszín, látványosság itt. A Felszabadulás Tsz-ben már tavaly is minden száz forintnyi közös alapra 54 forint új termelési érték jutott. Mint megállapították: itt sokkal jobban kamatoznak az állam kölcsönadott forintjai, mint például a Haladás Tsz-ben.

Szeged a közös, mint a háziái

A Móra Ferenc Tsz gazdaságát is méltán érte a látogatott elismerés. Megállapították, hogy a legszebb művelt kapásnövények — kukoricások, fűszernövények — jelenleg a Móra Ferenc Tsz határában láthatók. Szegeden például nélkül álló jelenség az, amit a Móra Ferenc Tsz-ben tapasztaltak a látogatók, hogy a háztáji kukoricák korántsem olyan szépek, mint a közös vetések. A háztájiakat ugyanis mindenki saját belátása, szorgalma szerint művelte, míg a közös táblákon a legkorszerűbb termelési elvek szerint követelték meg a munkát a közösség választott vezetői. Nem került el a szakemberek figyelmét az sem, hogy a Móra Ferenc Tsz-ben eredményes munka folyik a végleges, tiszta termelési profil kialakításáért. Az állattenyésztésben például máris első helyet foglal el a nagyüzemi baromfi-nevelés. Jelenleg is nagyarányú építkezések folynak a gazdaságban. Mintegy 6 millió forint beruházásból korszerű tojótelepet építenek.

Az azonban a Móra Ferenc Tsz vezetőinek is el kellett ismerniük, hogy eddigi sikereikhez méltatlan az a szervezőtlenség, melyet a cséplés körül tapasztalhattak a látogatók. Még jelenleg is közel száz hold csépléssel van. Ezért felelős a kiskundorozmai gépállomás is. Rosszul kijavított, hasznavehetetlen gépeket juttatott a tsz-nek. A sok állás miatt a dolgozók gyengén kerestek, s megunták a munkát. A vezetőket viszont későn jutott arra az elhatározásra, hogy más területről kell ide cséplőgépeket átcsoportosítani.

Határozottabb vezetést

A legkülönbözőbb vélemények az Új Elet Tsz gazdaságáról alakultak ki a bizottság körében. A mihamilegi határban a szépen megművelt, jó termést ígérő táblák között jócskán vannak elhanyagoltak, gyomosak is. A gazdák az idén nemcsak a növényápolással késtek el. A késlekedés megállítja a tsz nyári szüneti karmány-termelését is. Különösen a sokáig rendben hagyott lucernákban tettek sok kárt az esőzések.

A szemlélők a jövőt illetően sokkal több határozottságot kértek a gazdaság vezetőitől. Az Új Elet Tsz-ben manapság gyakran megtör-

ténik még, hogy egyes szakszervezők magukhoz ragadják a közhangulatot, s emiatt hajótörést szenvednek a legjobban, a közösség érdekeit híven szolgáló törekvések is. Például korábban sokan elenezték itt a 20 ezer fős helyes baromfi-ház építését. Ebből nem engedett a vezetőség. És íme az Új Elet Tsz pecsenyecsirke-nevelésben a beruházás óta országosan is figyelemreméltó eredményt mondhat magáénak. Ugyancsak egyes zavarosban halászgató szösztyárkodók hiúsították meg a tavasszal a vezetőségnek azt a szándékát is, hogy a kukoricát részes művelésbe adják oda a tagságnak. S emiatt mind az egyes emberek, mind pedig a közösség sok száz mázsa kukoricával lesznek szegényebbek az idén.

Szeged narasztisága megtalálta helyét

A határozat munkabizottság tagjai pénteken délelőtt ismét összeültek, hogy a látottak alapján hivatalosan is kiálkítsák értékeitüket a szegedi termelőszövetkezeti mozgalom sikeréről és feltárt fogyatékosságairól. Balogh István, a szegedi párt- és végrehajtóbizottság vezetője a tanácskozákkal teljes egyetértésben állapította meg:

A szegedi termelőszövetkezetek a feltárt hibáik ellenére is sikeresen fejlődtek. Szeged dolgozó parasztisága rövid idő alatt megtalálta helyét az új életformában. Minden szükséges feltételt megvan ahhoz, hogy a megkezdett úton haladva tovább folytassák a termelés szakosítását, s fokozzák sikereiket.

Eddigi termelési lehetőségeit sorrendben — amint a bizottság megállapította — legjobban a Felszabadulás Tsz használta ki. A közös gazdaság eredményes fejlesztésében Szeged második legjobb szövetkezete jelenleg a Móra Ferenc Tsz. S a harmadik helyen az Új Elet Tsz gazdái haladnak. A sokáig első újszegedi Haladás Tsz a negyedik, utolsó helyre szorult. A vitában többen megállapították, ennek a közösségnek is minden lehetősége megvan ahhoz, hogy a hibákat kijavítva ismét elfoglalja a szegedi tsz-ek sorában a szokott helyét.

Sokoldalú tapasztalatcsere

A munkabizottság tagjai helyesléssel fogadták Balogh István elvtárs javaslatát, hogy a jövőben rendszeresíteni kell az ilyen átfogó vizsgálatokat. Évente kétszer — tavasszal és ősz elején — a pártbizottság és a szegedi tsz-ek vezetői közösen értékeljék a végzett munkát. Elhatározták azt is, hogy széles körű versenymozgalmat szerveznek a tsz-ek között, s a verseny eredményeit félévenként értékelik. Nagy István, az Új Elet Tsz elnöke, Makra Ferenc, a Haladás Tsz párttitkára és mások is javasolták: a jövőben több gazdasági és politikai segítséget nyújtsanak egymásnak a tsz-ek. Rendszeresíteni kell a pártszervezetek és a gazdaságvezetők gyakori tapasztalatcserejét is. Eddig leginkább csak a párttitkárok találkoztak egymással, s kicserélt tapasztalataik jól gyümölcsöztek a pártépítésben is. Árendás György, a Felszabadulás Tsz elnöke kifejezte abbéli reményét, hogy a következő értékelésnél már bizonyára a Felszabadulás Tsz-nél jobb gazdaságok is lesznek Szegeden. Hiszen ha azt vesszük alapul, hogy a Felszabadulás Tsz-nek vannak a leggyengébb területei, akkor a Felszabadulás Tsz-t illetné tulajdonképpen most is a negyedik, utolsó hely.

Típusúterv minden mennyiségben

A Szegedi Tervező Vállalat munkájáról

Elképzelésből program, programból terv, tervből új lakóépület lesz a beruházó, a tervező és kivitelező együttműködésével. De maradjunk csak most a tervezőnél, nevezetesen a szegedi-nél, amely néhány év óta már nemcsak felhasználója, hanem alkotója is egyéneimnek típusútervnek.

El se hinnék a várost járva, hogy az új házak közül mennyi készült a jól sikerült típusútervek alapján.

Egyszer, kétszer, tízszer

Az EM Szegedi Tervező Vállalat munkájának több mint nyolcvan százalékát típusútervek feldolgozása adta tavaly. Hogy a feldolgozásra mi szükség van? Nyilvánvaló, hogy a típust hozzá kell igazítani a helyi követelményekhez, a környezethez, a talajhoz, a telek méretéhez. Szükség van tehát az alapozási-, a résztervekre is, és így tovább. Mivel mindez a terv lényegét nem érinti, sokkal olcsóbb és gyorsabb, mint az egyedi tervezés.

Típusúterv szerint épült Szegeden az Ogyessza lakótelep valamennyi lakóépülete, s majd minden új ház a városban. Még a Kálvin tér két sarokház is — a sarkok kiképzésének kivételével —, valamint a Dugonics tér és Károly utca sarkán álló ház — a földszint, a tető és a homlokzat kivételével.

A típusúterv nem egyenlő a sivatásgal, egyformasággal. A homlokzat, az épület külső megjelenési formája a tervező munkája nyomán válik élénk, barátságossá, színessé.

A helykijelölésen is múlik

Ha egy egyedi tervezésű ház tervezési költségeit 100-nak vesszük, akkor a típusútervek költsége 35—40, a másodszori felhasználás költsége viszont ennek is csupán 60—65 százaléka. A vállalat dolgozói még az egyedi terveket is igyekeznek másodszor felhasználni, nemhogy a típusúterveket. A típusútervek vonatkozásában szabály: kevés típus, változatos adaptálás. Kevés típusútervet igyekeznek felhasználni, de annál többször.

Ilyen tekintetben el is értek szép eredményeket. Egyik típusútervet például Békéscsabán nyolcszor, Orosháza-n egyszer, összesen kilencszer használtak fel. A szegedi Ogyessza lakótelepen az úgynevezett kísérleti lakóház mását még ötször építették fel, s ugyanezt a tervet adaptálják a Várház téri lakótelepre is. Az Ogyessza városrészben 14 egyforma „kockaház” épül. A Nádor utcai középmagas épület is a kísérleti lakóház változata, s ugyanilyen kerül majd a Várház térré.

Idén az első fél évben az összes tervek 90,5 százalékát típusútervek adták a vállalatnak. Ez az arány év végére romlani fog, mivel ezekben a hónapokban készülnek el az egyedi tervek. Jövőre valószínűleg csak kevesebb típusúterv felhasználására kerülhet sor, mint idén és tavaly. Az összefüggő lakótelepek ugyanis szinte kikövetelik a típusútervek alkalmazását. Ha pedig ilyenek telepítésére nincs mód, csökken a számuk. Nemcsak a tervezőn, a beruházón is múlik tehát, hogy mennyi típusúterv kerül a rajzaszálakra.

Szegedieredetű típusútervek

Bevezetőben említettük, hogy a Szegedi Tervező Vállalat nemcsak adaptál, alkot is típusúterveket. Néhány évvel ezelőtt még csak kész terveket dolgoztattak át velük újabb típusra, most már évenként több új terv elkészítésére is kapnak megbízást a Típusútervező Intézettől. Legnagyobb sikert eddig az úgynevezett kísérleti lakóház prototípusával, valamint egy négylakásos, kétszintes családi ikerház tervezésével érték el.

Idén egyszintes családi házat falusias és városias változatát és ötszintes téglablokkos épület „kocka” és „sáv” változatát tervezték meg programtervi szinten. Érdekes, de szimmetrikus sem nevezhető hasznosnak, hogy a típusútervek szegedi alkotói többnyire sohasem találkoznak saját művükkel, ha csak nem Szegeden épül fel.

Több százra tehető a forgalomban levő típusútervek száma az országban. Egy részük a lakóépületek, más részük köz és egyéb rendeltetési épületek tervezését teszi egyszerűbbé, könnyebbé. Kultúrális alkalmazásuk a magyar építészeti színvonalat egységesíti, kiegyensúlyozottá, költségeit gazdaságossá teszi. S ez nem közömbös sem a népgazdaság, sem a lakosság számára.

F. K.

Vietnami kiállítás Szegeden

Tegnap, szombaton délután a Hazafias Népfőnt Szeged városi bizottsága a Vörösmarty utcai színházban a Vietnami Demokratikus Köztársaság kikiáltásának 19. évfordulója tiszteletére a hős vietnami nép életét, munkáját, harcait bemutató kiállítást rendezett.

Az ünnepi megnyitón megjelent Hoang-Bao Son, a Vietnami Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövete, Mgyem Van-Linh kereskedelmi attasé, Almási Alfréd, a Külügyminisztérium

osztályvezetője. Hofgesang Péter, a Hazafias Népfőnt Szeged városi titkára üdvözölte a megjelenteket, majd Szatmári Nagy Imre, a Hazafias Népfőnt országos tanácsának titkára nyitotta meg a kiállítást. Hoang-Bao Son köszönetet mondott a kiállítás rendezőinek, s a vietnami és a magyar nép barátságának jelentőségét méltatta.

A kiállítás szeptember 12-ig tart nyitva. Megtekinthető minden nap délelőtt 10 órától délután 5 óráig.